

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ
ΚΑΝΟΝΙΚΟ

Kommendorsgatan 16, 114 48 Στοκχόλμη
Tel.: 0046 8 545 66016,
Fax: 0046 8 660 5470
E-mail: commerce.stockholm@mfa.gr

23 Νοεμβρίου 2018

Πληροφορίες: Μαρία Κουμουτσάκου
Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

Οικονομικό & Επιχειρηματικό Δελτίο Σουηδίας
Αριθμός 5

1.	Θέματα ελληνικού ενδιαφέροντος
1.1.	Έρευνα του Γραφείου ΟΕΥ για τον κλάδο καλλυντικών και περιποίησης στη Σουηδία
1.2.	Συμμετοχή ΕΟΤ Σκανδιναβίας σε έκθεση Travel News Market, 8.11.2018
1.3.	Συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων στην Έκθεση Βιολογικών προϊόντων στο Μάλμε, 14-15 Νοεμβρίου 2018
2.	Σουηδική Οικονομία
2.1.	Προσδοκίες τραπεζών για συρρίκνωση της σουηδικής οικονομίας
2.2.	Μείωση της κατασκευαστικής δραστηριότητας στη Σουηδία
2.3.	Τάσεις στην οικιακή κατανάλωση στη Σουηδία
2.4.	Δραστική μείωση παραγωγής σιτηρών, ελαιούχων σπόρων και οσπρίων
2.5.	Νέα στατιστικά στοιχεία για τις περιοχές λιανικού εμπορίου
3.	Επιχειρηματικές Ειδήσεις
3.1.	Άδεια στην Preem για επένδυση στην περιοχή Lysekil
3.2.	Πώληση θυγατρικής της Ahlsell
3.3.	Άνοδος του ηλεκτρονικού εμπορίου φαρμάκων- μείωση αριθμού φαρμακείων
3.4.	Οδηγός της Σουηδικής Ομοσπονδίας Εμπορίου προς τις σουηδικές επιχειρήσεις για το Brexit
3.5.	Αυστηρότερες προδιαγραφές για τις τοξίνες στα τρόφιμα
3.6.	IKEA: Αναδιοργάνωση απασχολούμενων λόγω ψηφιακής τεχνολογίας Το μεγαλύτερο εργοστάσιο IKEA του κόσμου στις Φιλιππίνες
	Τρέχουσα ισοτιμία Κορόνας-Ευρώ: SEK 10,3219 / EUR 1

Ο Προϊστάμενος

Παντελής Γιαννούλης
Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

1.Θέματα ελληνικού ενδιαφέροντος -

1.1. Έρευνα Αγοράς Γραφείου ΟΕΥ για τον κλάδο καλλυντικών και περιποίησης στη Σουηδία

Το Γραφείο ΟΕΥ προέβη τον Οκτώβριο 2018, σε εκπόνηση έρευνας αγοράς για τον κλάδο καλλυντικών και περιποίησης καθώς και για τις προοπτικές αύξησης των ελληνικών εξαγωγών στην σουηδική αγορά. Είναι αξιοσημείωτο ότι για τον εν λόγω κλάδο η Ελλάδα παρουσιάζει πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο στις διμερείς εμπορικές σχέσεις με τη Σουηδία και το 2017 το πλεόνασμα ανήλθε σε 2,3 εκατ. ευρώ (σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ). Η έρευνα μπορεί να αναζητηθεί στην πύλη AGORA του Υπουργείου Εξωτερικών στον παρακάτω ιστότοπο:

<http://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/infofile/63846>

1.2. Συμμετοχή ΕΟΤ Σκανδιναβίας σε έκθεση Travel News Market, 8.11.2018

Το Γραφείο ΕΟΤ Σκανδιναβίας συμμετείχε με επιτυχία στη φετινή τουριστική έκθεση Travel News Market, που έλαβε χώρα στη Στοκχόλμη στις 8 Νοεμβρίου 2018. Σύμφωνα με τη δημοσίευση των διοργανωτών στην αντίστοιχη ενημερωτική πύλη τουριστικών θεμάτων «Travelnews» η εκδήλωση σημείωσε μεγάλη επιτυχία με τη συμμετοχή 210 εκθετών από όλο τον κόσμο και 1.200 επισκεπτών, ενώ πραγματοποιήθηκαν πολλές συμφωνίες. Αναλυτικότερες πληροφορίες μπορούν να αναζητηθούν στο [link https://www.travelnews.se/travelnews-market/har-ar-bilderna-fran-massan/](https://www.travelnews.se/travelnews-market/har-ar-bilderna-fran-massan/)

1.3. Συμμετοχή 52 ελληνικών επιχειρήσεων στην Έκθεση Βιολογικών/Φυσικών προϊόντων (Μάλμε, 14-15 Νοεμβρίου 2018)

Με εξαιρετική επιτυχία ολοκληρώθηκε η εντυπωσιακή ελληνική συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Natural & Organic 2018, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Μάλμε της Σουηδίας 14 και 15 Νοεμβρίου 2018. Η

ελληνική συμμετοχή διοργανώθηκε από τον Οργανισμό Enterprise Greece για πρώτη φορά.

Στο εθνικό περίπτερο φιλοξενήθηκαν 52 κυρίως μικρές ελληνικές εξωστρεφείς επιχειρήσεις, οι οποίες συμμετείχαν, είτε με την υποστήριξη των Περιφερειών Κεντρικής Μακεδονίας, Κρήτης και Στερεάς Ελλάδας είτε αυτόνομα. Ο μεγάλος αριθμός των ελληνικών συμμετοχών συνδέεται, μεταξύ άλλων, τόσο με τις θετικές εξελίξεις στον τομέα των ελληνικών εξαγωγών, οι οποίες το οκτάμηνο του 2018 σημείωσαν άνοδο ύψους 16% (συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών), όσο και με την εντατικοποίηση των προσπαθειών των ελληνικών επιχειρήσεων να ενισχύσουν την εξωστρέφειά τους και να διεισδύσουν σε δυναμικές αγορές του εξωτερικού.

Οι Έλληνες εκθέτες πραγματοποίησαν περισσότερες από 1.000 επαγγελματικές συναντήσεις, κατά τις οποίες είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τα υψηλής ποιότητας φυσικά και βιολογικά προϊόντα διατροφής και προσωπικής περιποίησης που παράγονται στη χώρα μας και να τα προωθήσουν σε επαγγελματίες και επιχειρήσεις από όλη την Σκανδιναβία.

Στο Μάλμε και επ'ευκαιρία της Έκθεσης παρευρέθηκαν, ο Προϊστάμενος του Γραφείου ΟΕΥ της Ελληνικής Πρεσβείας στη Στοκχόλμη κ. Παντελής Γιαννούλης, ο Επίτιμος Πρόξενος της Ελλάδας στο Μάλμε, κ. Σωτήρης Δίκος, ο Αντιπεριφερειάρχης Κρήτης, κ. Εμμανουήλ Χνάρης καθώς και ο Αντιπεριφερειάρχης

2. Σουηδική Οικονομία

2.1. Εκτιμήσεις τραπεζών για συρρίκνωση της σουηδικής οικονομίας

Μετά από πέντε συναπτά έτη οικονομικής ανάπτυξης, αρκετές από τις μεγάλες σουηδικές τράπεζες εκτιμούν ότι αναμένεται συρρίκνωση της σουηδικής οικονομίας, λόγω των αρνητικών σημάτων που παρατηρούνται στον κατασκευαστικό τομέα και στην κατανάλωση των νοικοκυριών. Η μείωση της δραστηριότητας στον τομέα των κατασκευών οδήγησε τη σουηδική τράπεζα SEB στην προσδοκία ότι η οικονομία θα συρρικνωθεί κατά 0,2%, αποδίδοντας την μείωση της οικονομικής δραστηριότητας και στην τρέχουσα αβέβαιη πολιτική κατάσταση της αδυναμίας σχηματισμού κυβέρνησης, καθώς και στην προοπτική αύξησης του επιτοκίου από την Κεντρική Τράπεζα εντός του Δεκεμβρίου 2018 ή μέχρι τον Φεβρουάριο 2019. Ο επικεφαλής οικονομολόγος της Danske Bank Michael Grahn, επισημαίνει περαιτέρω ότι οι εταιρείες μείωσαν την παραγωγή τους στα εργοστάσια και μειώθηκαν τόσο οι εξαγωγές όσο και οι εισαγωγές.

2.2. Μείωση της κατασκευαστικής δραστηριότητας στη Σουηδία

Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία, της σουηδικής Στατιστικής Υπηρεσίας (SCB) άρχισαν να κατασκευάζονται περίπου 39.100 κατοικίες σε νέα κτίρια κατά το εννεάμηνο Ιανουαρίου- Σεπτεμβρίου 2018. Πρόκειται για μείωση κατά 16% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο το 2017, όταν ξεκίνησε η κατασκευή 46.700 κατοικιών.

Οι στατιστικές αν και προκαταρκτικές, εξακολουθούν να δείχνουν σαφώς ότι η αγορά των νεόδμητων κατοικιών κατευθύνεται προς μια κρίση. Εκατοντάδες κατοικίες που προορίζονται να γίνουν ιδιοκτήτες έχουν αλλάξει σε καθεστώδες ενοικίασης, καθώς οι κατασκευαστές δεν μπορούν να τις πουλήσουν. Ο Robert Boije, επικεφαλής οικονομολόγος της κρατικής τράπεζας στεγαστικών δανείων SBAB, σχολιάζει ωστόσο ότι η μετάβαση σε

καθεστώδες ενοικίασης δεν αποτελεί καθολική λύση για την κρίση στην αγορά κατοικίας.

2.3 Τάσεις στην οικιακή κατανάλωση στη Σουηδία

Η κατανάλωση των νοικοκυριών παρέμεινε αμετάβλητη το Σεπτέμβριο σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του προηγούμενου έτους. Κατά το τελευταίο τρίμηνο, η κατανάλωση μειώθηκε κατά 0,2% (σε σταθερές τιμές). Το λιανικό εμπόριο, κυρίως τα τρόφιμα και τα ποτά, ήταν η δραστηριότητα με τη μεγαλύτερη σταθμισμένη θετική συμβολή στη συνολική κατανάλωση. Η δραστηριότητα αυτή αυξήθηκε κατά 1,8% (σε σταθερές τιμές). Αντίθετα, οι μεταφορές και οι λιανικές πωλήσεις και οι υπηρεσίες οχημάτων μειώθηκαν κατά 4,6% (σε σταθερές τιμές).

2.4. Δραστική μείωση παραγωγής σιτηρών, ελαιούχων σπόρων και οσπρίων

Η ξηρασία του φετινού καλοκαιριού στη Σουηδία είχε ως αποτέλεσμα τις χαμηλές αποδόσεις των καλλιεργειών δημητριακών σε πολλές περιοχές. Η συνολική συγκομιδή σιτηρών υπολογίζεται σε 3,2 εκατομμύρια τόνους, δηλαδή 46% λιγότερο από το προηγούμενο έτος και η μικρότερη συγκομιδή από το 1959. Η συνολική απόδοση των κραμβόσπορων και γογγυλόσπορων εκτιμάται προκαταρκτικά σε 214.700 τόνους, δηλαδή κατά 43% λιγότερο από ό, τι το προηγούμενο έτος και ήταν η χαμηλότερη από το 2007. Η συνολική απόδοση των μπιζελιών 43% χαμηλότερη από πέρυσι και εκτιμάται σε 47.100 τόνους. Η συνολική απόδοση των φασολιών είναι 69% χαμηλότερη από πέρυσι και εκτιμάται σε 34.300 τόνους.

2.5 Στατιστικά στοιχεία λιανικού εμπορίου

Η Σουηδική Στατιστική Υπηρεσία δημοσίευσε νέες στατιστικές για το λιανικό εμπόριο ανά γεωγραφικό διαμέρισμα της Σουηδίας (κομητεία). Υπήρχαν 560 περιοχές λιανικού εμπορίου

στη Σουηδία το 2015. Οι περιοχές λιανικού εμπορίου περιελάμβαναν σχεδόν 17.000 χώρους εργασίας, όπου εργάζονταν συνολικά περισσότερα από 150.000 άτομα. Οι περιοχές λιανικού εμπορίου αντιπροσωπεύουν ένα πολύ μικρό συνολικό μερίδιο της εδαφικής έκτασης της Σουηδίας - λιγότερο από 0,1%. Η Στοκχόλμη, η Skåne και η Halland είναι οι μοναδικές κομητείες στις οποίες οι περιοχές λιανικού εμπορίου υπερβαίνουν το 0,1% της έκτασης, με 0,2%, 0,1% και 0,1% αντίστοιχα. Ωστόσο, οι περιοχές λιανικού εμπορίου υπερβαίνουν το 0,5% της συνολικής έκτασης σε δώδεκα δήμους της Σουηδίας. Οκτώ από αυτούς τους δήμους βρίσκονται στην περιοχή της Στοκχόλμης, τρεις βρίσκονται στο Skåne και ένας στο Γκέτεμποργκ. Σε 47 από τους 290 δήμους της Σουηδίας δεν υπήρχαν καθόλου περιοχές λιανικού εμπορίου. Αυτό αντιστοιχεί στο 16% όλων των δήμων στη Σουηδία. Οι τρεις μητροπολιτικές κομητείες - Στοκχόλμη, Västra Götaland και Skåne - φιλοξενούν τους περισσότερους χώρους εργασίας ανά περιοχή λιανικού εμπορίου. Τα διαμερίσματα Gotland και Jämtland φιλοξενούν τον μικρότερο αριθμό χώρων εργασίας ανά περιοχή λιανικού εμπορίου.

3. Επιχειρηματικές Ειδήσεις

3.1. Άδεια στην Preem για επένδυση στην περιοχή Lysekil

Πρόσφατη απόφαση του Δικαστηρίου Περιβάλλοντος Vänersborg της Σουηδίας έδωσε άδεια στο διυλιστήριο Preem στην περιοχή Lysekil, προκειμένου να πραγματοποιήσει επενδύσεις ύψους 15 δισεκατομμύρια SEK. Η Preem, η μεγαλύτερη εταιρεία καυσίμων στη Σουηδία, με δυναμικό διύλισης άνω των 18 εκατομμυρίων m³ αργού πετρελαίου τον χρόνο, θεωρεί ότι το διυλιστήριο στο Lysekil είναι ένα από τα σύγχρονα, φιλικά προς το περιβάλλον και ενεργειακά αποδοτικότερα στην Ευρώπη, με δυναμικό διύλισης 11,4 εκατ. τόνους αργού πετρελαίου τον χρόνο και 600 θέσεις εργασίας. Η εν λόγω δικαστική απόφαση ανοίγει τον δρόμο για νέα προϊόντα, νέες θέσεις εργασίας και ανάπτυξη στην περιοχή Lysekil.

Ωστόσο, η επένδυση θα οδηγήσει επίσης σε τεράστια αύξηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Η απόφαση αυτή κρίθηκε ως εντελώς αντίθετη με την πολιτική για το κλίμα της Σουηδικής κυβέρνησης, σύμφωνα και με τα λεγόμενα του Eric Brandstedt, ερευνητή φιλοσοφίας στο πανεπιστήμιο Lund. Ο Eric Brandstedt θεωρεί παραπλανητικό το επιχείρημα που προέβαλε ο διευθυντής επιχειρήσεων της Preem ότι θα αυξήσει τις εκπομπές στη Σουηδία, αλλά θα τις μειώσει σε παγκόσμιο επίπεδο.

3.2. Πώληση θυγατρικής της Ahlsell

Η Ahlsell, κορυφαίος διανομέας προϊόντων εγκατάστασης, εργαλείων και προμηθειών, υπέγραψε συμφωνία για την εκχώρηση της θυγατρικής εταιρείας Ahlsell Maskin AB, διανομέα μηχανολογικού εξοπλισμού, βαρέως εξοπλισμού παραγωγής και μηχανικών υπηρεσιών. Η εταιρεία έγινε μέρος της Ahlsell Sverige AB με την εξαγορά της Tibnor Industrivaruhus το 2001 και δεν θεωρείται βασική επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρείας Ahlsell. Η Ahlsell Maskin έχει 26 υπαλλήλους και ετήσιες πωλήσεις περίπου 80 εκατ. SEK. Αποκτήθηκε από την εταιρεία Mekana AB, που ανήκει στον όμιλο Bromi AB, εξειδικευμένο διανομέα προηγμένων εργαλειομηχανών.

3.3. Άνοδος ηλεκτρονικού εμπορίου φαρμάκων & μείωση αριθμού φαρμακείων

Ο αριθμός φαρμακείων στη Σουηδία μειώνεται σύμφωνα με την σουηδική κρατική υπηρεσία φαρμακευτικών και οδοντιατρικών επιδομάτων (Dental and Pharmaceutical Benefits Agency, TLV) η οποία δηλώνει τα εξής : "Βλέπουμε μια σαφή αλλαγή της αγοράς, η βιομηχανία επενδύει σε e-commerce και διστάζει να ανοίξει νέα φαρμακεία". Τον Μάιο του τρέχοντος έτους υπήρχαν 1.407 φαρμακεία, αρκετά λιγότερα από ό, τι τον Δεκέμβριο του 2017. Αντ' αυτού, το ηλεκτρονικό εμπόριο αυξάνεται και ο αριθμός των πωλούμενων φαρμάκων

αυξήθηκε κατά 40% κατά το περασμένο έτος.

3.4.Οδηγός της Σουηδικής Ομοσπονδίας Εμπορίου προς τις σουηδικές επιχειρήσεις για το Brexit

Οι σουηδικές εμπορικές εταιρείες έχουν σημαντικές δραστηριότητες στο Ηνωμένο Βασίλειο. Με σύνολο λιανικών πωλήσεων που ξεπέρασε τις 30 δισεκατομμύρια σουηδικές κορώνες το 2016, περίπου 300-400 καταστήματα και εκτιμώμενη αξία εξαγωγών ηλεκτρονικού εμπορίου που ξεπερνά εκατοντάδες εκατομμύρια σουηδικές κορώνες, το Ηνωμένο Βασίλειο είναι μία από τις σημαντικότερες αγορές για τις σουηδικές εμπορικές εταιρείες.

Στο πλαίσιο αυτό η Σουηδική Ομοσπονδία εμπορίου (Svenskhandel) δημοσίευσε οδηγό για την προετοιμασία των επιχειρήσεων, μετά τον ορισμό της ημερομηνίας της 29^{ης} Μαρτίου 2018, ιδίως ως προς τους κανόνες των τιμολογίων, τις ποσοστώσεις, το εργατικό και καταναλωτικό δίκαιο, τους κανόνες ασφάλειας προϊόντων και την προστασία δεδομένων. Αφορά επίσης θέματα όπως η νομοθεσία για την αγορά ενέργειας και η ελευθερία εγκατάστασης.

3.5. Αυστηρότερες προδιαγραφές για τις τοξίνες στα τρόφιμα

Το 2015 η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων ((European Food Safety Authority, EFSA), ανέλαβε την αποστολή να αξιολογήσει τον κίνδυνο διοχέτευσης διοξινών και πολυχλωροδιφαινυλίων (PCB) μέσω της τροφής. Η πρόσφατη αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων μειώνει δραστικά την ανεκτή εβδομαδιαία πρόσληψη (TWI), το ποσό που μπορεί να καταναλωθεί χωρίς κίνδυνο για την υγεία κάθε εβδομάδα κατά τη διάρκεια μιας ζωής, από 14 έως 2 πικογράμματα (ένα τρισεκατομμύριο του γραμμαρίου) ανά κιλό σωματικού βάρους». Η Emma Halldin Ankarberg, τοξικολόγος της Σουηδικής Εθνικής Υπηρεσίας Τροφίμων (Livsmedelsverket) σχολίασε ότι καθώς η EFSA μειώνει τόσο πολύ την τιμή TWI, υπάρχουν πολλοί που βρίσκονται πάνω από το κατώφλι. Θα πρέπει να εξετάσουμε τις καταναλωτικές συνήθειες, ιδίως των

ψαριών, αλλά και όλων των ζωοτροφών όπως το κρέας και τα γαλακτοκομικά προϊόντα. Τα ψάρια όπως ρέγγα και σολομός αποτελούν ιδιαίτερο λόγο ανησυχίας». Τα υψηλότερα επίπεδα είναι στα λιπαρότερα ψάρια της Βαλτικής, τα οποία, σύμφωνα με τις συμβουλές του Livsmedelsverket) δεν πρέπει να καταναλώνονται περισσότερο από δύο έως τρεις φορές το χρόνο.

3.6. IKEA:

-Αναδιοργάνωση απασχολούμενων λόγω ψηφιακής τεχνολογίας/

Ο όμιλος Ikea αναδιοργανώνει τις θέσεις εργασίας, με 7.500 θέσεις εργασίας να καταργούνται παγκοσμίως, εκ των οποίων οι 650 αναφέρονται στη Σουηδία, στις περιοχές Malmö, Helsingborg και Älmhult. Ταυτόχρονα αναμένεται να δημιουργηθούν 11.500 νέες θέσεις εργασίας με άλλες δεξιότητες που θα χρειασθούν στο μέλλον, σχολιάζει ο Håkan Svedman, Land Manager της Ikea Sweden. Οι λειτουργίες πληροφορικής πρέπει να συμβαδίζουν με τις εξελίξεις στην ψηφιοποίηση, εξηγεί ο Svedman. Η αναδιοργάνωση προσωπικού, εστιάζει στην ανάπτυξη της ψηφιοποίησης, της παράδοσης στο σπίτι και των υπηρεσιών εξυπηρέτησης ώστε να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες συμπεριφορές των πελατών και στις νέες τεχνικές δυνατότητες.

-Το μεγαλύτερο εργοστάσιο IKEA του κόσμου στις Φιλιππίνες

Το Ikea κατασκευάζει το μεγαλύτερο κατάστημα Ikea στον κόσμο στις Φιλιππίνες, στην πρωτεύουσα Μανίλα που αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2020 και εκτιμάται ότι θα είναι 65.000 τετραγωνικά μέτρα, δύο φορές μεγαλύτερο από ένα τυπικό κατάστημα Ikea.